

Què és l'Economia que Emociona? Campanya de suport a la Llei.

L'Economia Social i Solidària és una oportunitat de país.

Una oportunitat per fer créixer allò que ja transforma avui, i per construir un futur on la cura de la vida sigui el criteri central que orienti cada decisió econòmica i política. Una oportunitat per generar consensos amplis i compromís institucional estable. Una oportunitat per protegir i impulsar un model econòmic que ha demostrat que funciona.

- Perquè quan una economia genera cohesió social, emociona.
- Quan una economia cuida i reparteix oportunitats, emociona.
- Quan una economia transforma territoris i dona esperança, emociona.
- I quan una economia emociona, mereix ser reconeguda.
- Mereix ser protegida.
- Mereix ser impulsada.

Manifest i materials de la campanya: <https://leconomiaqueemociona.economiasocialcatalunya.cat>

Per què cal promoure l'economia social i solidària?

L'ESS està formada per entitats diverses que aportem valor i valors a Catalunya. Les dades a vegades són fredes, però mostren la dimensió i la potència de l'ESS: des de l'AESCAT conjuntament aglutinem **7.422 organitzacions**, **139.202 persones treballadores**, una **base social de 2,5 milions de persones** (socis cooperativistes, socis d'entitats, mutualistes...) i suposa una **facturació de 7.853 milions d'euros**.

Però intentem posar una mica de humanitat a les dades i veiem que moltes de les nostres activitats estan relacionades amb activitats vinculades a les persones i la vida:

Som un actor econòmic present a tots els sectors d'activitat:

- Generem **ocupació de qualitat**.
- Aportem **riquesa arrelada al territori**. Per exemple, més de 4.700 cooperatives estan produint, distribuint i comercialitzant bens i productes agraris industrials i ofereixen serveis de tot tipus. Per exemple: una tercera part de la producció agrària catalana l'aporten les cooperatives agràries, a més que ajuden a l'arrelament territorial i la cohesió territorial.

Som un dels principals actors socials de Catalunya:

- Gairebé la meitat de la població catalana (45,5%) és o ha estat sòcia o client d'una cooperativa, amb una experiència bona envers el model que presenta.
- Donem **resposta a nous reptes de la nostra societat**: com per exemple l'accés a l'habitatge, la democratització del model energètic, la mobilitat sostenible, l'accés a la cultura... endavant iniciatives orientades a una altra manera de fer economia.

Promovem una economia diferent

Defensem una economia que posi les persones en el centre i que sigui més solidària, iniciatives comunitàries, projectes autogestionats, grups d'ajuda mútua.. en general, **persones que s'autoorganitzen per tirar endavant iniciatives orientades a una altra manera de fer economia.**

Perquè és necessària una llei de l'ESS a Catalunya?

Tenim un teixit d'economia social i solidària arrelat, divers, compromès, però sense un reconeixement legal específic que en garanteixi la continuïtat i el desplegament estructural. Aquesta llei ve a cobrir aquest buit. És la primera vegada que Catalunya estableix un marc jurídic propi per a l'ESS i reconèixer legalment què és l'ESS ens dona identitat, seguretat i capacitat d'interlocució institucional.

Necessitem la llei per:

- **Per convicció:** l'ESS és un actor econòmic i social de referència a Catalunya. Necessitem un marc normatiu que ens ajudi a consolidar aquest model i enfortir-lo encara més.
- **Per oportunitat:** l'ESS pot aportar molt més a Catalunya, estem convençuts. L'ESS aporta una economia dinàmica, arrelada, humanista... i això és el que volem per a Catalunya. Necessitem una llei que ens reconegui i faciliti l'augment dels nostres impactes.
- **Per transparència:** som conscients que a l'economia social i solidària tenim reptes per millorar, però el que tenim clar és que som transparents i que ens gestionem de forma transparent i responsable.
- **Per necessitat:** estem en un context complex a nivell social. Com a societat tenim reptes creixents i a més estem vivint un augment de relats basats en l'odi i en l'individualisme. Davant d'això necessitem defensar la col·lectivitat, la solidaritat i el suport mutu. Només així podrem frenar alguns discursos i posicionaments creixents.
- **Per explicar-nos bé:** des d'alguns posicionaments es diu que l'economia social vivim d'ajudes i subsidis. Hem de dir que no més que a resta d'actors. Actualment actuem i competim en igualtat de condicions amb la resta d'actors mercantils. Ens regim per les mateixes regles. Les societats mercantils també reben aquest suport.
- **Per aclarir conceptes:** algunes posicions diuen que la llei va en contra del lliure mercat i la lliure competència. Aquí caldria reflexionar sobre què és el lliure mercat: vol dir la maximització dels beneficis en mans d'algunes? Vol dir que no tenim en compte tots els impactes (interns i externs) de les nostres accions? Si calculéssim tots els impactes (actuals, futurs, interns, externalitzats...) estem segurs que les propostes des de l'ESS sempre serien més beneficioses que altres que simplement es basen en el preu i en l'economia a curt termini.

Perquè diem que ha estat un procés molt participat i de consens?

Ha estat un procés llarg i complex, amb diverses fases i alguns entrebancs pel camí, com les eleccions i la pandèmia. Vam començar el 13 de febrer de 2019 amb sessions inspiradores i amb l'anàlisi de marcs normatius d'altres països, des d'on vam començar a definir com hauria de ser la millor llei per a Catalunya.

A partir d'aquí, vam dur a terme processos participatius en línia i enquestes per donar forma a una primera

proposta, que posteriorment es va debatre en una segona fase mitjançant sessions de reflexió obertes a totes les organitzacions de l'ESS interessades. En aquestes primeres fases hi van participar més de 200 entitats i més de 200 persones de diferents àmbits.

Un cop acordades les bases de la Llei, es va crear una comissió política i jurídica dins l'AESCAT, que va treballar durant prop d'un any per arribar a un document de consens amb el Govern, aprovat l'octubre de 2020.

Posteriorment, el context social i polític va dificultar la tramitació de la Llei per diversos motius, com la pandèmia i les eleccions. Malgrat tot, cal reconèixer que la complicitat i el compromís conjunt del Govern i de l'AESCAT per tirar endavant la Llei s'ha mantingut ferm.

Hem treballat estretament per desenvolupar els continguts definitius de la Llei, i aquest esforç ha culminat amb l'aprovació de la proposta per part de dos governs diferents, mantenint la mateixa proposta: primer amb un govern liderat per ERC i, posteriorment, amb un govern liderat pels socialistes.

Han pogut participar totes les realitats de l'ESS en la definició de la Llei?

Han participat totes les mirades de l'Economia Social i Solidària que han volgut i han mostrat interès a formar-ne part.

En el moment de la creació de l'AESCAT es va convidar totes les entitats de referència de l'economia social i solidària, i s'hi van sumar mutualitats, cooperatives, organitzacions del tercer sector i la XES.

En aquell context, dues entitats van declinar la seva participació. D'una banda, la Coordinadora de Fundacions, que va assistir a les primeres reunions de definició de l'AESCAT però posteriorment va decidir no integrar-s'hi. De l'altra, les Confraries de Pescadors, que van agrair l'oferiment però, per raons d'organització interna, van optar per no formar-ne part.

A més, cal tenir en compte dues realitats rellevants. En primer lloc, les societats laborals: en aquell moment no existia cap entitat representativa que les aglutinés; actualment, però, ja s'han iniciat converses per avançar en aquesta línia. En segon lloc, les fundacions, que sí que estan representades a través de la Taula del Tercer Sector i la Confederació del Tercer Sector.

Què opina el municipalisme de la Llei?

La Xarxa de Municipis per l'Economia Social i Solidària (XMESS), formada per 63 municipis i 3 consells comarcals que representen prop del 60 % de la població del país, ha aprovat, en l'Assemblea General Ordinària celebrada el 23 d'octubre de 2025, un posicionament a favor que el Parlament de Catalunya aprovi la Llei d'Economia Social i Solidària amb el mateix redactat que van avalar en Consell Executiu tant el govern anterior com l'actual de la Generalitat.

La XMESS considera que aquesta Llei serà una eina clau per als municipis, ja que els permetrà delimitar amb claredat què s'entén per economia social i solidària i com relacionar-s'hi, alhora que els oferirà un marc de seguretat jurídica per fomentar l'ESS als seus territoris.

A la XMESS hi estan representats municipis governats per la majoria dels grups parlamentaris, fet que reforça el caràcter transversal i de consens d'aquest suport a la Llei.

Què vol dir no tenir finalitat de lucre o limitar el repartiment d'excedents?

Dins l'Economia Social i Solidària hi ha una gran diversitat d'entitats, totes elles definides pel fet d'estar impulsades de manera col·lectiva i orientades al bé comú.

Un tret compartit per la majoria d'organitzacions de l'ESS és l'aposta per una gestió responsable, que implica administrar els recursos de manera rigorosa i preveure la sostenibilitat a curt, mitjà i llarg termini. Les organitzacions de l'ESS no estan orientades a acumular ni a repartir beneficis, però sí a dur a terme una gestió que permeti assegurar i consolidar els projectes empresarials.

Algunes entitats de l'ESS, per normativa, són sense finalitat de lucre i reinverteixen el 100 % dels seus recursos en la pròpia activitat. Altres poden desenvolupar activitat econòmica i competir en el mercat amb la resta d'empreses. En qualsevol cas, es comparteix la convicció que els excedents generats han de destinar-se principalment a enfortir el projecte col·lectiu.

Per aquest motiu, quan el marc legal ho permet, les entitats de l'ESS limiten el repartiment dels excedents entre les persones sòcies.

Per què l'administració ha de prioritzar unes organitzacions per davant d'altres? No va contra la lliure competència?

D'una banda, la proposta de llei està alineada amb les iniciatives europees i estatals que aposten per reconèixer i fomentar aquelles empreses que orienten la seva activitat al bé comú i a l'interès general, per sobre del lucre. En aquest marc, la contractació pública responsable esdevé una eina clau per impulsar un model econòmic més just i sostenible. Aquesta pràctica implica que les administracions públiques, a l'hora de contractar béns i serveis, no es limitin únicament a criteris econòmics, sinó que incorporin també criteris socials i ambientals.

Així, es prioritzen empreses que promouen el treball digne, la inclusió social i el respecte pel medi ambient, contribuint a un ús més responsable dels recursos públics. En aquest context, l'economia social hi té un paper fonamental. Les cooperatives i altres entitats de l'economia social són actors clau a l'hora d'oferir serveis i productes amb un alt valor afegit social, i la contractació pública responsable facilita la seva participació en els processos de licitació.

Aquest enfocament no vulnera la lliure competència, sinó que amplia els criteris amb què es valora l'oferta, assegurant que la despesa pública contribueixi a una societat més equitativa i cohesionada. A més, està plenament alineat amb la legislació europea i amb les polítiques de responsabilitat social, que promouen mercats més ètics i sostenibles. Per aquest motiu, cada vegada més administracions incorporen criteris socials i ambientals en les seves compres i contractacions, consolidant un model econòmic més just i responsable.

Per què al Consell Català de l'ESS només hi ha organitzacions de l'ESS i no d'altres sectors econòmics?

Al Consell de l'ESS es debaten tots aquells temes d'interès per a l'ESS. Considerem que, per parlar de l'ESS, hi hem d'estar representades les organitzacions que en formem part, ja que som les principals implicades i a les quals afectaran totes les mesures, iniciatives i projectes que es debatin en aquest fòrum.

Els actors socials i econòmics tenen els seus propis espais, on l'ESS no hi és representada. Ens agradaria poder tenir equivalència en tots aquests espais per construir respostes més inclusives als reptes que tenim com a societat.